

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Euroopan unionin
rahoittama

SUMP suunnittelusta ja UMI indikaattoreista

Maija Stenvall
Erityisasiantuntija/
liikennejärjestelmätyö-yksikkö

Tampereen seutu 9.4.2025

SUMP

TEN-T asetus KOM 2024/1679 velvoitteet (artiklat 40-42) ja suositukset (liite V)

EU jäsenvaltiot

Kansallinen SUMP-yhteyspiste (FI: Traficom)

- Tehtävät määritelty TEN-T-asetuksessa KOM 2024/1679 ja KOM suosituksessa 2023/550
- Traficom tarkentaa tehtäväänsä kaupunkiseutujen tarpeiden mukaan.
- myös muiden kuin MAL-seutujen hyödynnettävissä

Kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen ohjelma (NSSP)

- Jäsenvaltioiden tulee perustaa 19.7.2025 mennessä
- Sisältöä kuvattu KOM 2023/550 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H05>
- Traficom laatii ja hyväksyy

Nimetyt kaupunkiseudut

Kaupunkiseutujen SUMP-suunnitelmat

- Kaupunkiseutujen tulee toimittaa **31.12.2027** mennessä
- Sisältösuositus TEN-T asetus liite V
- Sisältösuosituksia myös KOM 2023/550 liitteessä
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H05>
- Kaupunkiseudut laativat ja hyväksyvät

EU:n kestävän kaupunkiliikenteen indikaattorit (SUMI)

- Komission työryhmä työstää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa
- KOM täytäntöönpanopäätös 19.7.2025 *
- Kaupunkiseutujen tulee toimittaa tiedot **31.12.2027** mennessä, sen jälkeen määräajoin
- Traficom avustaa

* Aikataulu muuttunut (KOM käsittely 11/2025)

MAL kaupunkiseudut ja SUMP

Kaupunkisolmukohtat (urban nodes) ovat Suomessa 7 MAL-kaupunkiseutua

Valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuosille 2024–2027

7. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä huolehtii seudullisesta liikennejärjestelmätyöstä ja -suunnittelusta. Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevan asetuksen mukaisesti kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmaksi (SUMP) vuoden 2027 loppuun mennessä.
11. Valtio ja kaupunkiseutu kehittävät yhteistyössä valtakunnallista MAL-sopimusten rahoituksen ja vaikuttavuuden seuranta. Kehittämisessä huomioidaan TEN-T-asetuksen täytäntöpanoasetus mm. tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Euroopan laajuinen liikenneverkko Suomessa
Koko verkko uuden TEN-T-asetuksen mukaan

TEN-T-asetuksen ja sen liitteen V (suositus) sisältöä

SUMP-tavoitteistoa:

- ▶ Tehokas päästötön ja vähäpäästöinen liikkuminen
- ▶ Ilmansaasteiden ja melupäästöjen vähentäminen
- ▶ Saavutettavuus, esteettömyys
- ▶ Saumattomat liikennevirrat kaupunkisolmukohdista, -solmukohtiin ja solmukohtien kautta
- ▶ Kansanterveys
- ▶ Vähentää ruuhkia
- ▶ Kaupunkiseutujen pienempi altistuminen rautateitse ja maanteitse tapahtuvan kauttakulkuliikenteen kielteisille vaikutuksille
- ▶ Älykäs, kohtuuhintainen
- ▶ Ajoneuvokannan viherryttäminen
- ▶ Liikenneturvallisuus

SUMP-sisältöä:

- ▶ Kulkumuotojen integrointi/ multimodaalisuus
- ▶ Kaupunkilogistiikka (tehokkaat, hiljaiset, vähähiiliset)
- ▶ Aktiivinen liikkuminen (ml. kävely, pyöräily)
- ▶ Viimeisen ja ensimmäisen kilometrin ratkaisut
- ▶ Julkinen liikenne
- ▶ Jaettu liikkuminen
- ▶ Matkustaja- ja tavaraliikenne
- ▶ Osallistava lähestymistapa

EU:n indikaattorit ja Suomen MAL seuranta

UMI-indikaattorien teemat:

- ▶ Turvallisuus
- ▶ Kestävyys
- ▶ Saavutettavuus

Komission työryhmä työstää jäsenvaltioiden kanssa. Viimeinen kokous 15.5.2025

Tiedot toimitetaan komission TENtec järjestelmään **keskuskaupungista ja koko seudulta** vuoden 2027 loppuun mennessä. Traficom avustaa.

Tiedot toimitetaan arviolta 3-5 vuoden välein.

Uusi täytäntöönpanoasetuksen aikataulu:

- ▶ Julkinen konsultaatio kesä-heinäkuussa 2025
- ▶ TEN-T komitea 9/2025 ja **komission hyväksyntä 11/2025**

EU:n indikaattorit otetaan huomioon vuoden 2027 MAL-sopimusten seurantakatsauksessa.

UMI indikaattorit (luonnoksen tilanne 4/2025)

Turvallisuus

- ▶ Tieliikenteen onnettomuuksissa kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet
 - ▶ osallisten kulkumuodon mukaan
 - ▶ sukupuoli, ikä

Tiedot saadaan CARE tietokannasta.

Kestävyys

- ▶ Tieliikenteen CO₂ päästöt
- ▶ Asukkaiden matkamäärät pääkulkutavan mukaan
- ▶ Henkilöautojen määrä käyttövoiman ja Euro-luokan mukaan
- ▶ *Bussien määrä käyttövoiman ja Euro-luokan mukaan

* Ei jaoteltavissa keskuskaupunki ja muu seutu.

Kattaa vain julkisesti hankitun liikenteen.

Suomessa saatavilla alueellista tietoa TVV alueelta.

Saavutettavuus

Asukkaat joukkoliikenteen pysäkkien läheisyydessä

- ▶ 500 m bussi ja ratikkapysäkistä
- ▶ 1000 m metro/lähijuna tai juna-asemalta
 - + em. yhdistelmä

(vuoromäärä?, ajankohta?, linnuntietä vai tieverkkoa pitkin?)

- ▶ * Esteetön joukkoliikennekalusto (matalalattia)
- ▶ * Joukkoliikennekaluston määrä kalustotyyppin mukaan
- ▶ Turvallinen pyöräpysäköinti juna-asemilla
- ▶ Jaettujen kulkumuotojen saatavuus (on/ei)

Horizontaaliset teemat

- ▶ väestömäärä
- ▶ alueen pinta-ala (maa-ala?)
- ▶ tie- ja katuverkon pituus (kaistamäärän mukaan? yksityistiet?)

SUMP suomalaisessa suunnittelukäytännössä - mitä uutta SUMP tuo?

Millä edellytyksillä alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelma = SUMP ?

- ▶ Liikennejärjestelmäsuunnitelmissa on myös muita kuin kestävyysliikenteen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Miten niitä käsitellään?
- ▶ Pitääkö liikennejärjestelmäsuunnitelmassa olla vahvempi painotus kestävyysliikenteessä?
- ▶ Onko SUMP liikennejärjestelmäsuunnitelman yksi osa-alue?
- ▶ Pitääkö suunnitelman nimi muuttua?

SUMP laaditaan ja hyväksytään paikallisessa hallinnossa

- ▶ Miten muiden toimijoiden, kuten valtion, kestävyysliikennettä edistävät toimet suunnitellaan ja hyväksytään?
- ▶ Miten SUMP näkyy seuraavien MAL-sopimusten painotuksissa?
- ▶ Seudullisessa suunnittelussa ei juuri käsitellä paikallisia toimenpiteitä. Moni esim. aktiivista liikkumista edistävä toimenpide tehdään kuitenkin kunnassa, paikallisessa päätöksenteossa.

Mitä SUMP yhteyspiste tarjoaa?

Seuraavaksi:

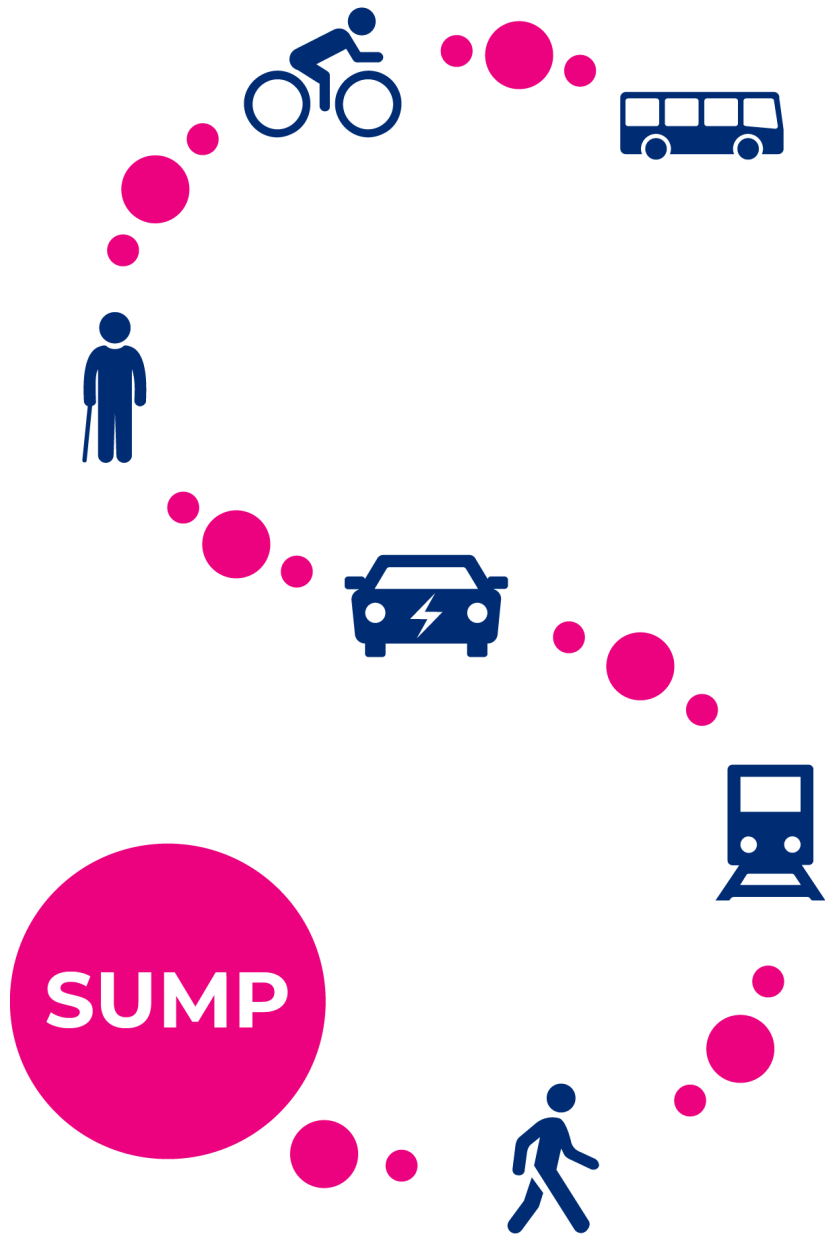
- ▶ **SUMP-tilaisuus MAL-seuduille 15.4.2025 iltapäivällä, Pasila/hybridi**
- **Kansallisen Kestävän kaupunkiliikenteen ohjelman (NSSP) laatiminen, hyväksyminen ennen 7/2025**
- **SUMP-suunnitteluoppaan** laadinnan aloitus keväällä 2025, yhdessä MAL-seutujen kanssa

Suomen kansallinen kestävän kaupunkiliikenteen ohjelma, luonnos toimenpiteiksi

4	Kansallinen SUMP toiminta vuosina 2025-2027	20
4.1	Tiedonlevitys ja viestintä	20
4.2	Koulutus	21
4.3	Verkosto ja vertaisoppiminen	22
4.4	SUMP suunnitteluopas	23
4.5	Asiantuntijatuki ja neuvoa-antava asiantuntijaryhmä	24
4.6	Yhteiset hankinnat	25
4.7	Indikaattoritiedon tuotanto	25
4.8	Lainsäädännön tuki ja kehittämistarpeet	26

Traficom in tehtävät määritellään yhdessä MAL kaupunkiseutujen kanssa. Tehdään sitä, mitä EU edellyttää ja sitä, mistä seudut saavat eniten hyötyä.

Traficom in työlle saatu EU:n CEF-TA rahoitusta vv. 2025-2027

Lisätietoja:

maija.stenvall@traficom.fi

annu.korhonen@traficom.fi

<https://traficom.fi/fi/sump>

Kiitos!